

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredništva in uprave 24-55
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 din, dostavljen na dom 12 din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.309

Preuranjeno veselje

Romunske režimske spremembe so mnogokje zbudile najživalnejše, pa tudi najraznovrstnejše komentarje. V gotovih evropskih krogih je ta romunski režimski prevrat povzročil viharne aplavze, ki pa niso šli toliko na račun pričakovanih notranjepolitičnih reform, kolikor bolj na upanje, da bo Romunija odločno prelomila s svojo dosedanjjo zunanjepolitično tradicijo in da bo energično krenila na novo pot zunanjepolitične orientacije. Vsi ti krogi pa so se v svojem veselju očitno prenašli. Obveznost o obsežnem kompleksu meddržavnih odnosov so pač tako čvrsto zasidrane v tradiciji in globokih eksistenčnih interesih posameznih narodov ter držav, da ni mogoče v njih raznih orientacijskih preskokih vrzati črti in na trenutke vrtoglavi brez težkih rizikov za lastne koristi in lasten obstoj ter napredek.

Potovanje novega romunskega zunanjega ministra Istrata Micescuja v Prago in Beograd je temeljito razpršilo kopico domnev, ki so ob bukareški režimski spremembi polnile stolpe dela evropskega tiska, ki je napovedoval bližnji konec Male antante. Pobožne želje pač še niso dejstvo. Micescu, novi šef romunske zunanje politike, je čvrsto krenil v smer, koder sta stopala pred njim Antonescu in Titulescu ter drugi predhodniki. Pregloboko so zaraščeni interesi v formaciji Male antante združenih držav, da bi katerakoli od teh mogla mimo tega, da je rojstni dokument vsem trem državam je enotam zapisan na isti listini. Micescu je na slavnostni večerji v palači praškega zunanjega ministrstva tako nedvomno, jasno in določno podčrtal zvestobo Mali antanti, da je konec iluzij o njenem razkroju. Mala antanta, tako je v svoji zdravici izjavil Micescu, je vedno vzdrževala in bo tudi ohranila svoje ravnotežje, svojo kohezijo in pogostejše osebne stike med njenimi predstavniki v želji, da se na ta način okrepi življenjska odpornost tega mednarodnega organizma, ki je med prvimi nosilci evropskega mira. Micescu je pristavil, da je smatral za povsem prirodno, da ga vodi pot v Zenevo preko Prage in Beograda, da se v teh dveh prestolnicah tik pred ženevskim zasedanjem posvetuje zavezniki in državni ključasti križ nima germanskega značaja. Bil je simbol, predno ga je imel Hitler. Mi ljubimo francosko srce, ne moremo pa, da bi nam kdo usiljeval prijateljstva, ki si jih mi ne želimo. Nobeno naše novo prijateljstvo ne bo niti najmanj naperjeno proti Franciji.

Preuranjenost veselja v gotovih evropskih političnih sredinah pa kažeta tudi nadaljnji merodajni izjavi. Prvo je dal romunski kralj Karol II. dopisniku „Daily Herald“ naglašujoč, da želi ohraniti Romunijo svoje dobre odnose napram Veliki Britaniji. Drugo izjavo pa je dal stari nacionalno pesniški, lirčni bard neosvojene Transilvanije Oktavijan Goga, danes predsednik romunske vlade, ki je v tej izjavi začetni sledeče misli: „Romunija bo spoštovala interese Francije. Naš ključasti križ nima germanskega značaja. Bil je simbol, predno ga je imel Hitler. Mi ljubimo francosko srce, ne moremo pa, da bi nam kdo usiljeval prijateljstva, ki si jih mi ne želimo. Nobeno naše novo prijateljstvo ne bo niti najmanj naperjeno proti Franciji.“

Tudi včerajšnji beograjski razgovori so živo izpričali kontinuiteto romunske zunanje politike. Na včerajšnjem banketu, ki ga je na čast visokemu romunskemu gostu priredil predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, je Micescu, ki je sinoči nekoliko pred polnočjo odpotoval v Zenevo, naglašal v svoji

Kitajska in Japonska oškodovani za 20 milijard dolarjev

SANGHAI, 12. januarja. Agencija Stefani poroča: Kitajski strokovnjaški krogi so izračunali, da sta Kitajska in Japonska v teku prvih petih mesecev sovražnosti gospodarsko oškodovani za okoli 20 milijard dolarjev. Japonska je bila radi vojnih izdatkov ali industrijskih potreb oškodovana za 6 milijard dolarjev, dočim se kitajske izgube računajo na 14 milijard dolarjev. Od tega pride 10 milijard na porušene tvornice, privatne stavbe in posestva.

Sovjetski poslanik zapušča Bukarešto

BUKAREŠTA, 12. januarja. Sovjetski poslanik v Bukarešti Ostrovski je zaprosil za odpoklic, češ da je spričo režimskega preobrata v Romuniji nesmiselno, da ostane na svojem mestu.

Sklep mikadove konference: Čangkajškova vlada se mora zrušiti

TOKIO, 12. januarja. Carska konferenca v mikadovi palači pod osebnim mikadovim predsedstvom je trajala eno uro. Po konferenci je sprejel mikado Hirohito, ministrskega predsednika kneza Konja in vojnega ministra Sugiamo. Po teh avdiencah je princ Konoye obširno poročal vladi. Pred mikadovo konferenco je bila permanentna vladna seja, ki je trajala 48 ur in na kateri se je sporazumno z japonskim glavnim poveljstvom sklenilo, da se nadaljuje dosedanja japonska politika in protikitajska vojna, dokler se ne iztrebi Čangkajškova protijaponska politika. — Vojno ministrstvo napoveduje zakon o reviziji vojaške službe in bodo v bodoče vsi rekruti skupno pozvani na dvoletno vojaško službo. Finančni minister Kaya je izjavil na carski konferenci, da je Japonska povsem v stanju, da finančno vzdrži daljšo vojno s Kitajsko. Doznava se, da je kronski svet odobril sklep ministrskega sveta, da se zruši protijaponska vlada v Kitajski.

Salzne in smrdljive bombe na zločevanju legitimistov

DUNAJ, 12. januarja. Na zborovanju legitimistov na Dunaju so nastali incidenti. Nekateri narodno socialistični pripadniki so prišli na zborovanje s solznimi in smrdljivimi bombami. Ko je prvi govornik urednik Riesler dejal, da bi pomenilo vo-

Hoerthy na obisk na Poljska

VARSAVA, 12. januarja. »Express« doznava, da pride regent Horthy začetkom februarja na povabilo poljskega državnega predsednika Moscickega na poset v Varšavo. Moscicki bo svojega gosta po-

Od Roosevelta zahtevajo ukinitve izolacijske politike

WASHINGTON, 12. januarja. Državni tajnik Hull je izročil sinoči predsedniku Rooseveltu manifest s 6000 podpisov, v katerem se zahteva ukinitve izolacijske po-

litike USA. Ta manifest sta med drugim podpisala bivši državni tajnik Simpson, sin bivšega predsednika Taffa, in škof Mac Connell. gradu 11. januarja je prišlo do podrobne izmenjave misli med dr. Stojadinovićem, predsednikom vlade in zunanjim minist. kraljevine Jugoslavije in zunanjim minist. kraljevine Rumunije, v katerih sta mogla oba ugotoviti svoje popolno soglasje glede vseh vprašanj, ki se tičejo razmerja med Rumunijo in Jugoslavijo, kakor glede na splošni politični položaj, posebno na sodelovanje obeh držav v okviru Male antante in Balkanske zveze. G. dr. Stojadinović in g. Micescu sta po končanem razgovoru izrekla vročo željo, da se tudi v bodoče nadaljuje to sodelovanje v istem duhu medsebojnega zaupanja in prijateljstva. Tako so skupne številne želje in se je izkazalo kot preuranjeno veselje, ki je že videlo, kako se rušijo in rahljajo zveze držav Male antante.

Pri obisku eks. Istrata Micescuja v Beo-

Gospodarske beležke

Na torkov živinski sejem dne 11. i. m. v Mariboru se prignali: 3 konje, 8 bikov, 106 volov, 309 krav in 18 telet, skupno 454 komadov. Povprečne prodajne cene so bile: debeli voli 5—5.50 din. poldebili voli 4—4.75, plemenski voli 3.50—4.50, bikji za klanje 3.50—5, klavne krave debele 4—4.75, breje krave 3.40—3.90, krave za klobasarje 2.25—3.40, molzne krave 3—4.25, breje krave 3.25—3.75, mlada živina 4—5.50, teleta 5—7 din za kg. Prodanih je bilo 223 komadov. Mesne cene: volovsko meso I. vrste 10—12, volovsko meso II. vrste 8—10, meso bikov, krav in telet 6—12, telečje meso I. vrste 10—12, telečje meso II. vrste 8—10, svinjsko meso zveže 10—14 din za kg.

Jugoslovanske tvornice sladkorja so producirale v kampanji 1937-38 le 3300 vagonov sladkorja, dočim je znašala produkcija v kampanji 1936-37 101.000 vagonov. To je največji padec produkcije med vsemi evropskimi državami in če ne bi bilo starih zalog, ne bi naša država izhajala s to produkcijo. V kratkem bo sklicana konferenca zainteresiranih državnih ustanov in predstavnikov sladkornih tvornic, na kateri bodo razpravljali o povzvišanju odkupnih cen za sladkorno peso, ker je samo s povzvišanjem te cene mogoče vplivati na kmetovalce, da letos povečajo zasejano površino.

Novo uredbo, ki bo za primer prehodne nelikvidnosti ali trenutnega navala vlagateljev preprečila morebitne težke posledice, namerava izdati trgovinsko ministrstvo. S to uredbo naj bi se ustvarile enake trajne možnosti za zaščito kakor v drugih državah. Ob koncu l. 1937 je bilo pod zaščito 326 denarnih zavodov (brez kreditnih zadrug). Ker je rok za vlaganje prošnje za zaščito podaljšan do 23. februarja t. l. se računa da bo število zaščitnih denarnih zavodov še naraslo.

Tečaj valut na državnih železnih. Od 1. januarja 1938 dalje veljajo na naših železnih naslednji tečaji: holandski gol dinar 24.15, nemška marka 17.55, švicarski frank 10.10, zlati frank 14.50, madžarski pengő 12.90, avstrijski šilling 8.80, poljski zlot 8.25, italijanska lira 2.33, francoski frank 1.52, češka krona 1.55, belgijski frank 1.50, bolgarski lev 0.52, romunski lei 0.35, grška drahma 0.42 Din.

35.000 prašičev bo naša država izvozila v dobi januar - april 1938, in sicer na podlagi dubrovniškega sporazuma. Tudi je dosežen sporazum, po katerem bomo izvozili od januarja do aprila 300 vagonov masti. Nadalje znaša kontingent za l. četrtletje 1938 glede izvoza našega lesa v Nemčijo 3.25 milijonov mark.

Kliring. Narodna banka je dne 10. ttn. izplačala v novem italijanskem kliringu št. 9784 z dne 2. novembra 1937. Naš aktivni saldo v novem kliringu je narasel že nad 51.5 milj. lir in kaže še nadalje nagibnost k naraščanju, v kolikor ga ustavitev izvoza zadnje dni ni zmanjšala. Naši izvozniki morajo čakati na plačila iz Italije dobra dva meseca.

Po amortizacijskem načrtu za obveznice loterijske posojila iz leta 1888 (dunavske srečke) bo v oddelku za državne dolgove in državni kredit v Beogradu 15. t. m. žrebanje amortizacije in dobitkov omenjenega posojila.

800.000 Din je poklonila savska banovina za popravilo zagrebške katedrale. Finančno ministrstvo je to odobrilo.

Odkup tobaka v Hercegovini končan. Uprava državnih monopolov je odkupila letos vsega 160 vagonov, in sicer za povprečno ceno 13 Din za kg.

Največ konkurzo. In prislilnih poravnav v letu 1937 je bil v dravski banovini, in sicer skupno 15 od 54 v vsej državi.

Pabecki

Izgnani

»Del, politika« poroča v št. 4: Izgon nadležnih tujcev. Inozemsko časopisje poroča, da je bilo izgnanih 30 premožnih avstrijskih državljanov iz Maribora preko meje. S tem v zvezi trdi to časopisje, da gre za represalije proti Avstriji. Količnik smo poučeni, gre za izgon ljudi, ki so smatrali, da smejo spletati v Mariboru črno-žolto gnezdo in pri tem (za avstrijske razmere) poceni živeti v naši državi. Baje je bilo povabljenih na policijo tudi več rajhovskih državljanov. Tudi tu ne gre za kakšne represalije, ampak za hitlerjevske pripadnike, ki so tu širili nacistično propagando, misleč, da je sedaj, odkar je zaznamovati tesno zблиžanje med Jugoslavijo in Nemčijo, nacijem pri nas vse dovoljeno.

V nekem ljublj. dnevniku (današnja št.) pa beremo:

Izgon avstrijskih državljanov. Veliko pozornost je vzbudil v Mariboru izgon nekaterih avstrijskih državljanov, ki so stalno živeli v Mariboru in okolici. Po večini so bili to pripadniki plemstva, ki se ni moglo zživeti v nove razmere. Vsi izgnani so morali našo državo zapustiti, kar je vzbudilo v Avstriji razne odmeve ter zaradi tega avstrijsko časopisje našo državo ostro napada. Izgon pa je bil povsem upravičen ter so izgnanci se lahko veselili, da se jim ni kaj hujšega zgodilo. Če bi počenjali take zadeve v hitlerjevski Nemčiji, bi jim odletela glava brez pardona. V naših krajih so namreč razvijali hudo legitimistično agitacijo za Habsburžane ter so zagotavljali svojim somišljenikom, da bo potem mogoče naše slovenske kraje mnogo lažje odcepiti od Jugoslavije, če bo na avstrijskem prestolu sedel Oto. Imeli so svojo organizacijo »Vaterländische Front Marburg«, ki se je v svojih dopisih posluževala posebne štampiljke. Voditeljica tega pokreta je bila znana lastnica graščine Hompoš v Hočah, baronica Pachet. Kakor smo obveščeni, preiskava se ni zaključila, ter bodo izgnani še nekateri drugi avstrijski državljani, ki so se v omenjeni legitimistični organizaciji udeleževali.

Pokojnine

»Slov. beseda« poroča v št. 1: »Upokojujece vseh vrst v Jugoslaviji ne manjka. Mnogo je med njimi takih, ki so svoje pokojnine res zaslužili, mnogo je onih revežev, ki so si prislužili s svojim trdim, zvestim delom daleč boljše, višje pokojnine, kakor jih prejemale, ki bi jim vsaj omogočale človeka vredno in dostojno življenje, precejšnje pa je končno tudi število onih »upokojujecev«, ki uživajo masne pokojnine iz državne blagajne, ne da bi vedeli, kdaj in s čim so si jih prav za prav »prislužili«. To so žalostni ostanki in spomini iz časov vladanja različnih čaršijanskih porodic. Pisančno ravnanje v Ljubljani izplačuje okrog 9600 upokojujencem na leto 160 milijonov dinarjev, zagrebško ravnanje daja 1500 upokojujencem vsako leto 245 milijonov, ravnanje v Podgorici (Črna Gora) pa skrbi za 4800 upokojen-

Okna v svet

Tudi Srednja Amerika ima svoje močne može

Napoleon iz Guatemale

V vseli izložbah lepe Guatemala City, najživahnijega in najmodernejšega srednje-ameriškega mesta, lahko vidite Napoleono vojsko. Naj prodaja trgovina radioaparate ali deželne pridelke, ženske obleke ali pa avtomobile — časten prostor na najvidnejšem mestu je neizprosno določen za sliko velikega Korzičana. To je slika, ki smo jo že tisočkrat videli: ostro izklesani profil, čelni koder, desnica potisnjena v bluzo. Pač pa je ta bluza bolj pisana, sijajnejša, krasi jo več odlikovanj in zvezd, vrvice in zaponk kakor smo jih navajeni videti na Napoleonovih slikah. No, latinska Amerika ljubi pač sijaj in je polna domišljije, pa ima tam tudi slava bolj žive in vesele barve... Toda ne, saj ta slika ni napravljena v spomin kakšnemu rajnemu odličniku. Mož, ki ga predstavlja, ni namreč »mali korporal«, ampak njegov sedanji dvojnik: general Jorge Ubico, vojaški diktator in predsednik guatemalske republike, ki se posebno rad da nazivati »Napoleon z Guatemale«. To gre tako daleč, da hodi ves dan v Napoleonovi maski; obiskovalec, ki si hoče zagotoviti prijazen sprejem, bo prav storil, če bo svoje začudenje nad to presenetljivo fiziognomično podobnostjo čim bolj gostobesedno izražal; škodovalo pa ne bo, če bo mesto fiziognomične poudaril zgodovinsko podobnost. Trgovci iz bogate guatemalske četrti prav dobro vedo, zakaj v svoje izložbe postavljajo diktatorjevo sliko. General Jorge Ubico ima pač zelo bistre oči in ve, kje ima svoje prijatelje in občudovalce in kje mu je iskati kritike, nasprotnike in izdajalce: namreč v nepristopnih vulkanskih gorah na severu, kamor so se skrili in kjer čakajo na boljše čase, na diktatorjev padec. Lahko pa bi rekli, da se jim ta želja najbrže ne bo izpopolnila. General Ubico

cevi z letno pokojnino 71 milijonov din. Zanimive številke; še zanimiveje pa so one iz prestolnice, o katerih pa za javnost manjkajo točne navedbe...

Duh v dr. Mačkovi okolici

Zagrebške »Novosti« ponatiskujejo sledeči zanimivi dogodek: »V Virovitičanu« se je oglasil nek »stari član HSS«, ki se zlasti obreguje ob bližnjo okolico dr. Mačka, ki proglasa vsakogar za izdajalca domovine, ki si drzne karkoli po svoje misliti. Kot karakterističnost tega duha v dr. Mačkovi okolici navaja »Virovitičan« sledeči dogodek: »V pisarno dr. Mačka je prišel ugleden vseučiliški profesor in zaprosil, da ga napovedo pri dr. Mačku. Tamkaj navzoči »veliki Hrvat« Jelasić je zahteval od g. profesorja legitimacijo, ki jo je izročil. Nato pa se pojavi drugi »veliki Hrvat« Kenfelja, ki začne stikati po profesorjevih žepih, da bi ne bilo v njih kakšnega orožja. To je g. profesorja tako razdrazilo, da je zapustil pisarno s sledečim ostrim protestom: »Nikdar me ne vidite več v tej hiši.«

sedi namreč zelo trdno. Med vsemi latinskoameriški diktatorji je on menda najuspešnejši. Med Mehiko in Ognjenimi otoki doni njegovo ime kakor program: program železne vzgoje in vladavine reda, kakor ga sam označuje.

Diktator iz Guatemale je mož še ne petdesetih let, srednje velik, čokat, prilično polne postave, bakrenorjav in zelo ponosen na svoje prednike, ki izvirajo iz starega španskega plemiškega rodu. Ta roj je bil svoj čas v deželi edini, ki ni hotel podpisati izjave za neodvisnost, proglašajoče ločitev te dežele od Španije. Tudi mož, ki vlada zdaj v Guatemali, je ostal temu ponosu zvest. General Jorge Ubico je eden izmed maloštevilnih mož Srednje Amerike, ki ne sklepa sporazumov in ne dela kupčij. Ko si je priboril oblast, je bilo njegovo prvo dejanje to, da je plačo državnega predsednika, v tem primeru torej svoje osebne dohodke, podvojil. »Če pa zdaj pride še kdo k meni in mi ponudi svoje sodelovanje, ga dam brez preiskave usmrtiti.« je pri tem izjavil. Justica generala Ubica dela sploh zelo načrtno in smotrno. Ko je bilo treba zgraditi približno deset tisoč kilometrov novih cest — kar predstavlja veliko kulturno delo — so guatemalska sodišča štirin petinam moškega, v polni meri delazmožnega prebivalstva predpisala nekadna davčna plačila, ki pa jih nihče ni mogel poravnati. Davčnim obveznikom pa je bila dana prilika, da pred pisane jim davke odslužijo z delom: dva dni v tednu so jih pritegnili k delu, in tako je bilo dograjeno moderno cestno omrežje. Ekselencia Jorge Ubico nikakor ne ugovarja, če označuje kdo te ukrepe za pravo napoleonsko dejanje.

Teozof in tiran obenem

Miren, dobrodušen, star gospod, Bled je in suh ter ima očale brez okvira. Kadar reče: »Dobro jutro, dragi moj, izvolite sesti,« se človeku zdi, da ga je pozdravil ljubezni dedek. Na ameriških vseučiliščih je mnogo takih sijajnih dedkov, ki učijo nekoliko znanosti in zelo veliko življenjske modrosti. Ta, ki ga imamo v mislih, pa ne govori o tem borenem zemeljskem življenju, ampak se ogreva za drugo, boljše življenje, ki sledi na onem svetu. Je teozof iz pravega, globokega prepričanja in nagnjenja. Razen tega je vegetarijanec, ki nikakor ne soglaša s tem, da ljudje svojem zverinskemu človeškemu okusu na ljubo kollejo nedolžne živali. Ko pa mu je vojaški udar dal oblast v državi El Salvador, je bilo v eni sami noči usmrčenih dva tisoč političnih nasprotnikov. Po uradnih podatkih namreč. V kavarnah in pivnicah pa si stalni gostje šušljajo, da je ta številka veliko prenizko navedena. Seveda se vedno zelo previdno ozrejo naokrog, predno povejo kakšno tako pripombo. Vsi zapor v državi so namreč še vedno prenapolnjeni. V prestolnici so morali pred kratkim za politične zločince zgraditi novo kaznilnico. To je seveda vzoren zavod, natančno po vzorcu glasovi-

tega Sing-Singa. Stari gospod, ki stoji na čelu države, ne mara namreč nepotrebnih grozovitosti. Življenje je že itak dosti kruto, kaj ne? Če gledamo z višjega teozofskega vidika, zgubi na ta način tudi smrt, oziroma vsaj smrt drugih ljudi, mnogo svoje grozote.

Imenuje se Maksimilianov Martinez in mu po deželni običaji pravijo general. V uniformi pa se pokaže le zelo redko. Ve namreč, da se pisano sukno — ki je v latinski Ameriki še mnogo bolj pisano kakor kje drugje — njegovi mršavi, skoraj starčevski postavi le slabo prilega. V nočji vojaškega udara, ki ga je več let pripravljaval in ga potem s točno preračunano natančnostjo poveljeval, je seveda moral obleči vojaško suknjo. »Takrat so me vsi smatrali za upokojenega podčastnika,« pravi sam, ter se modro in ljubeznivo smehlja. Neposredno po posrečeni vojašniški vstaji je razpisal splošne volitve in je bil s sto eden odstotno večino izvoljen za predsednika El Salvadora. Od poldruga milijona prebivalcev te države jih je imelo pet sto tisoč volilno pravico. Kdo naj se pri tem ozira na onih piškavih dva tisoč glasov, ki radi natančnega poslovanja eksekucijskih poveljstev niso mogli priti več v poštev? »Vem, da me imenujejo trinoga,« meni stari gospod prizanesljivo, potem pa opravičuje človeško slepoto: »No da, kako pa naj tudi naši ljubi, dobri, vrli ljudjanci razumejo kaj o višjih teozofskih naukih?«

Gospodar bananske republike

V bananski republiki, ki jo bomo na zemljevidu našli označeno z imenom Honduras, so še pred nedavnim časom neomejeno vladali inozemski zakupniki bananskega pridelovanja. S temi zlatimi sadeži vred je bila tudi dežela sama v njihovih rokah. Deset odstotkov obratnih stroškov so po stari navadi vključevali kot »posebne izdatke«. Ta denar je postavljala službe vlade, strmoglavljaval nadležne diktatorje in podpiral revolucije, ki so bilanci koristile. Te revolucije so v določenih rokih nastajale vsako leto maja in novembra. Potekale so vedno enako. V nepristopnih gozdovih sredi dežele se je nateplo par sto Indijancev, katerih število je potem narastlo na par tisočev, dokler niso dospeli do velike prometne ceste na vzhodu, edine v vsej državi. Tukaj so vstali položaj vedno že obvladali. Vojska te republike nima namreč niti čevljev niti škornjev, bosi vojaki pa na trdi veliki cesti slabo korakajo in se bojujejo. Tako so glavno mesto Tegucigalpa po dvakrat na leto zamenjavali novi oblastniki, ki pa so vsi zvesto služili družbi American Banana Corporation. Dokler ni nastopil maršal predsednik Tiburcio Carías, ki je zgodovino svoje države naravnal v novo smer. Je sicer res, da si z bananskimi gospodi ni navzkriž. Vendar pa morajo gospodje govoriti zdaj v državnem jeziku ali pa si morajo vsaj s seboj pripeljati španskega tolmača, kadar pridejo v marmornobel

Na periferiji

Popila sta še tretji liter in v šumu besed prevpivala drug drugega, da sta se že komajda razumela. Prt je že postal rdeč od vina in v ogromnem pepelnaku se je medtem že nabralo ogromno število cigaretnih ogorkov, koščkov vžigalic. Dim, ki je visel pod stropom je segal skoro do njihovih glav. Parkrat je natarica pogledala v sobo in zopet odšla v kuhinjo.

»Čemu si se torej vrnil, Marsikaj si pokopal, Olge pa menda še ne. Ha, ha.«

Berce se mu je smejal v obraz, s hrbtom se je na široko naslanjal na zaslon stola, pomežikaval in vlekel počasi iz cigarete.

»Pij torej ti utelešena ideja satirska,« ga je dražil Berce. »Niš več vajen po naše.«

Perko ga je pogledal od strani, nekaj trenotkov sta se oba tako gledala. Kaj mu tu nekaj tveži in namiguje, pametno, koristno dejstvo naj mu pove; o Olgi

čveka.

»Pasti to Berce, ali se nisi ti zavlekel nekam v drobje oni natarici dolji na postaji, lazil si za njo ko za kako princeso, sicer pa je vse zmerom isto.«

Na vratih se je potem pojavilo srepo stražnikovo oko. Oba sta se nejevoljno zgenila na stoli. Pol litra bi še popila, pomenila bi se še o marsičem. Potem je Berce plačal in se mukoma ločil od peči. Še niti vinjena nista bila in zunaj pod mrzlim zimskim nebom sta se oba še bolj stregnila. Okoli svetilke na vogalu so se motale redke snežinke, v kolobarjih so se lovile. Nekaj časa sta hodila molče drug poleg drugega in poslušala lastne korake med plotovi in hišami. Na vogalu pa je Berce zavil dol proti mestu. Poslovila sta se in ko je Ivan stopil v svojo sobo, je že bila nekam hladna in tuja. Z nogo je zadel ob stol pri mizi, da se je skoro prevrnil. Čutil je da je trezen, kajpada treba bi bilo sesti in nemudoma vse to urediti, vso to stvar energično premisliti do kraja. Zaradi Berce, Olge in sebe. Končno je Berce čvek, zdaj bo pil s kom drugim doli v me-

stu. Govoril je dosti, ali on ne razume točno vse te stvari. Sedel je oblečen na posteljo, da jutri bo treba zarana v mesto in vse urediti. Ali mu niso tedaj dejali, da jim meša hčerko, dostojno meščansko dekle, da jo je z nečim prožil, da ji je zadal kakor kak volkodlak. Saba je od tedaj postala in žalostna in nič se ji več prav ne ljubi. Še poročiti so jo medtem hoteli, pa je pobegnila na dan poroke, takorekoč izpred oltarja. Da, volkodlak, mislil bi raje na svoj poklic in delo. — Kljub vsemu temu torej Olga tu nekje živi, in nedaleč. Prespati bo treba, vse, ono tuje mesto in se jutri zbuditi nek svež in drug človek.

Ni prižgal luči, temveč se je kar v temi slekel. Kakor da sploh ni poskusil vina in Berce in krčma in vse skup je bilo zdaj nekje daleč. Gledal je sivkasto liso okna. In drugo jutro, ko se je prebudil, se je par minut polival z ledeno mrzlo vodo po obrazu in po prsih. Na večer se je vrnil iz mesta, Ob šestih je narahlo potrkalo na vrata, dvakrat, rahlo in previdno. Okrenil se je k vratom, to ne more biti Berce, on bi robantil in njegove

težke korake bi čul že pred hišo. Ne, ni bil Berce in vedel je, da ni on. Ona je stala pred njim, v dolgi črni obleki. Olga. V par minutah se je odmotala pred njim vsa preteklost, kopica vseh scen takrat med njima. Tista preteklost med njima je bila še čisto živa, trdo in ostro jo je zdaj občutil. Enkrat ji je bil med tem pisal, pozdrav iz neke družbe. Pripelja je za sabo vrata in stopila k zofi.

Kaj ga je torej stalno preganjalo, da ni mogel spati cele noči? Stisnil je dogorelo cigareto v pepelnjak in se zavlekel do zofe, skril glavo v njene črne lase. Dve neskončno dolgi minuti sta minili in pozabila sta na ves svet okoli sebe. Mimogrede je stopila tu k njemu, naj pride jutri v krčmo, kjer sta že takrat sedela, zdaj jo čaka zunaj nek človek. Hotel jo je vprašati, a je že odšla.

Drug večer se je Ivan Perko obril, si dolgo zavezoval kravato ob majhnem ogledalu pri oknu in stopil z dolgim in nrožnim korakom v mesto.

(KONEC.)

Žlice so mu »obležale« v želodec. V tukajšnji splošni bolnišnici so operirali 22 letnega artista Blatnika Károla. Njegov izjavi, da so mu »obležale« žlice v želodec, bi skoroda ne verjeli, če bi zdravniki pri tej operaciji ne bili našli na dnu želodca zataknenjih ročajev žlic, ki jih je imenovan čudodelnik zgrizel in požrl. Operirani Blatnik pravi, da se mu je tako že večkrat dogodilo in da je bil na želodec že večkrat operiran. Zgodi se namreč, da pridejo razni drobci železa, ročaji žlic in vilic tako »nerodno« v želodec, da ne morejo ne naprej in ne nazaj. Želodec se mu je na to »železno« hrano tako privadil, da se le redkokdaj kaj zatakne. Močna in odporna čudodelnikova narava je tudi zadnjo operacijo

Zadnje telefonične vesti

Države rimskih protokolov forsirajo bilateralne pogodbe s podonavskimi državami

BUDIMPEŠTA, 12. januarja. Danes se je zaključilo posvetovanje državnikov držav rimskih protokolov. Danes dopoldne se setanejo zunanji ministri Kanya, grof Ciano in dr. Schmidt k seji, na kateri se bo dokončno formuliral sklepni službeni komunique. Sinoči je priredil zunanji minister Kanya slovesni banket na čast gostov, ki sta se ga udeležila tudi Darany in dr. Schuschnigg. Zunanji min. Kanya je izjavil, da more z zadovoljstvom ugotoviti, da so se države rimskega pro-

tokola bistveno primaknile k politični osi Rim - Berlin. V istem smislu je govoril tudi dr. Schmidt. Grof Ciano pa je naglašal, da ne predstavljajo rimski protokoli nikakšne ovire za sodelovanje z drugimi državami, ampak predstavljajo nasprotno namen tesnejšega sodelovanja vseh držav podonavskega bazena. Države rimskih protokolov so pripravljene, da uređijo svoje odnose z drugimi podonavskimi državami na osnovi bilateralnih, dvostranskih pogodb.

NEZNANA PODMORNICA TORPEDIRALA NIZOZEMSKI PARNIK.

VALENCIJA, 12. januarja. Iz Alicante poročajo, da je bil nizozemski parnik »Haneag« nedaleč od Valencije torpediran po neki neznanj podmornici. Parnik se je kmalu zatem potopil. Ribiči so prišli s svojimi jadrnicami in so rešili parnikovo

posadko.

BOMBE NA BARCELONO.

BARCELONA, 12. januarja. Včeraj popoldne so se pojavili nad Barcelono francoski bombniki in obsipali mesto s bombami. Številne hiše so bile demotirane. Tudi veliko mrtvecev in ranjencev je bilo

srečno prestala, tako da si bo s svojimi umetninami lahko zopet služil svoj kruh.

Podvigi privatnega uradnika. Pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je danes dopoldne zagovarjal 26 letni privatni uradnik Ant. Ljubeč iz Sv. Ane v Slov. gor., ki ga je državni tožilec obtožil, da je dne 8. sept. 1935 odvzel trgovki Julijani Kocbekovi iz zaklenjene škrinje razno blago v vrednosti okoli 10.000 dinarjev. Razen tega je Ljubeč obtožen, da je ponaredil javne listine. Pri razpravi je obtoženi Ljubeč dejal, da mu je Kocbekova sama izročila blago in sicer za njegov trud, ker mu ni mogla plačati. Ljubeč je bil obsojen na 8 mesecev strogega zapora ter na izgubo častnih državljskih pravic za dobo 2 let.

Športno gibanje

Tekmovanje za Maverjev zimski pokal

Kakor smo že poročali, prične v nedeljo 16. t. m. tekmovanje za Maverjev zimski pokal, in se srečata na stadionu SK Železničarja SK Železničar: SK Slavija ter ISSK Maribor: SK Rapid. Pozicije tekmovanja so naslednje: 1. Čih igranja teh tekem je, da nogometna moštva tudi v zimski sezoni trenirajo in se s tem pripravijo za pomladansko prvenstveno sezono. 2. Tekme se odigrajo iz zdravstvenih razlogov le ob ugodnih vremenskih in terenskih prilikah. Tekme se ne odigrajo, če bo temperatura nižja od minus 5 stopinj C. Tekmuje se po sistemu prijateljskega, odli, pokalnega tekmovanja. Pokal je prehodni, ter si ga osvoji v trajno last dotični klub, ki zmaga trikrat zaporedoma ali petkrat v pre-

sledkih. Sodnike delegira poverjenik sodniškega odbora, ki upošteva sporazume klubov. Za vse morebitne spore veljajo določila pravilnikov in pravil LNP in JNS. Ves inkaso se po odbitku vseh izdatkov enakomerno porazdeli med sodelujoče klube. Morebitni deficit krijejo vsi sodelujoči klubi v enaki meri. Tekmovanje prireja in vodi medklubski odbor za odigranje tekem za Maverjev zimski pokal. Odbor sestavljajo po en zastopnik vsakega sodelujočega kluba.

V nedeljo tekma v smuku

Studenjski športni klub priredi v nedeljo dne 16. januarja tekmo v smuku za senjorje in juniorje. Prijave za tekmo se sprejemajo v klubovem lokalu v Kranerjevi gostilni v Studencih dnevno do 6. ure zvečer odnosno na startu, ki bo v nedeljo ob 9. uri pri Sv. Bolfenku na P. Proga vodi po severni strani Pohorja od Bolfenka po novi smuški poti do križišča in odtod do Reiserja, kjer bo cilj. Proga znaša 5 km, višinsko razmerje 900 m. Razdelitev nagrad bo zvečer v klubskem lokalu v Kranerjevi gostilni.

Nogometno igrišče ISSK Maribora. Z ozirom na ponovno vlogo ISSK Maribora je mestni svet mariborski sklenil, da dovoli brezplačno uporabo bivšega igrišča SK Svobode za nogometne vaje do vsakokratnega preklica, in sicer ob torkih, četrtkih in petkih od 15. ure do mraka ter ob nedeljah od 9. ure do 12. ure in od 15. do 19. ure. V ostalem času bo prostor služil kot otroško igrišče. Prvotne zahteve, da bi se naj ISSK Maribor odredel obveze mestne občine glede ureditve gramozne jame na Teznu, mestno poglavarstvo mariborsko več ne vzdržuje. ISSK Maribor je tako začasno dobil svoj lastni prostor, kjer bo lahko prirejal tre-

ninge in tekme in ne bo več odvisen od naklonjenosti drugih klubov. V teku pa je akcija, da se v doglednem času izgradi gramozna jama ob Tržaški cesti v modern stadion in se bo v najkrajšem času ustanovila posebna zadruha, ki si je stavila to gradnjo za svojo nalogo.

Drsalna produkcija v Mariboru. V nedeljo dne 16. t. m. prireja tukajšnji Olimpijski odbor na drsališču pri Treh ribnikih drsalno produkcijo domačih drsalcev. Navzlic neugodnim vremenskim razmeram, ki so vzrok, da imajo Mariborčani le malo prilike udeleževati se v lepem drsalnem sportu, razpolaga Maribor s precejšnjim številom zelo dobrih drsalcev (dam in gospodov), ki pa jim je žel le redko nudena priložnost, da pokažejo svoje znanje širšemu občinstvu ter na ta način progirajo za drsalni sport. Letos je bila zima razmeroma še precej naklonjena in so drsalci radi tega v dobri formi. Mariborsko občinstvo bo v nedeljo imelo priložnost videti naše marljive drsalce pri delu. Nastopi garda: g. Grandl, gđc. Kotnik, g. Barlovič, Buh' Kotnik, Baumel in drugi. Prireditelj je izrecno propagandnega značaja in ni nikake vstopnine.

Plujske novice

Zvočni kino Ptuj. V sredo 12. I. in četrtek 13. I. obakrat ob 20. uri se bo predvajal film »Ko srce spregovori«, v glavnih vlogah G. Alpar, G. Fröhlich in T. v. Halmay. Kot dodatek se bo predvajal kulturni film Alfa.

Razno

SMETI IN ZEMLJO

lahko dovažate v jamo v Pušnikovi ulici (za Rapidovim igriščem). Studenci. 144

Sobo odda

Oddam lepo, prazno SOBO boljši gospodični ali gospe. Plinarniška 15. 146

SOBO

z vso oskrbo oddam. Vrbanova 28, pritl., desno. 145

Prodaj

KLETKA LESTEV

na 4 kolesa, ročni voziček, sobna oprema, omara za jedila in drugo napravo. Laminger, Slovenska ul. 26, 154

Prodaj

MOTORNO KOLO

v dobrem stanju ali zamenjam za dobro harmoniko. Levstikova 26, Tezno. 151

KROMPIR

po Din. 70.— in oves po Din 100.— se dobi pri Kmetijski družbi Meljska c. 12. 134

Sobo išče

SOBO

s številnim iščem za takoj. Ponudbe pod »Mesto« na upravo lista. 143

Studenjske novice

V Ljudski univerzi je predavanje jutri (ne danes, kakor se pomotoma glasi poročilo v »Jutru«).

Politična obzreje

Proračun gradbenega ministrstva

Po daljšem presledku je skupščinski finančni odbor včeraj nadaljeval svoje delo in je obravnaval proračun gradbenega ministrstva, ki ga je predložil gradbeni minister Dobrivoj Stošovič.

Radio

Radio - Ljubljana

Sreda, dne 12. januarja, 12.: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.: Čas, spor — 13.20: Radijski orkester — 14.15: Vreme, borza 18.: Mladinska ura: Januar v naravi (Miroslav Zor) — 18.20: Plošče — 18.40: Razširjenje pokojniškega zavarovanja (Rud. Smersu) — 19: Čas, vreme, poročila — 19.35: Prenos sinf. koncerta z Dunaja. Dirigent: Oswald Kabasta. Beethoven: Simfonija v B; Chopin: Klavirski koncert v f-molu — 20.50: Nac. predavanje — 21.10: Nadaljevanje prenosa z Dunaja: Bela Bartok: Koncert za godala, tolkala in Celesto; Čajkovsky: »1812«, slavnostna uvertura — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Stanovanje

SPREJMEM FANTA

na hirano in stanovanje. Vprašati Tezno, Ptujška c. 14 157

GOSPODA

sprejem na stanovanje, eventualno s hirano. Ruška cesta 3, Marib. 141

Službo išče

KUHARICA IN SOBARICA z večletnimi izpizicvali, želita menjači službo. Najraje bi šle v gostilno. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Sprememba«. 150

PRAKTIKANTINJA (začetnica) za pisarno posredni v slov. in nem. jeziku, obeh stenografijah in stroje-pisju, išče službo. Ponudbe pod »Mariliva« na upravo. 159

Znanja želi

Izobražena, samostojna MLADA GOSPODICA išče resnega uradnika, samca, ki obvlada nemški jezik, v svrhu pouka. Ponudbe na upravo lista pod »Resnost«. 158

Spomnite se CMDI

Po dolgoletnem hudem trpljenju je umrl danes, 12. januarja, naš ljubi sin, svak, gospod

Edmund Mulec

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 14. januarja ob 15.30 iz mrtvašnice v Studencih na tamkajšnje pokopališče. Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, 15. januarja ob 7. uri zjutraj v cerkvi Sv. Jožefa v Studencih.

Studenci pri Mariboru, dne 12. jan. 1938.

Zalujoča mati, bratje, sestre in ostalo sorodstvo. 166

Ruby

»Ne izdam te. Lahko se zaneses. Kje so?«

»Spodaj v soteski, gospodična... tam za belim trnom... Pojdite po drugi poti domov.«

»Kaj pa imaš ti tukaj opraviti?« je vprašala Ruby.

»Hotel sem samo videti, kaj delajo... Stopical je sem in tja ter se zmedel pod njenim ostrim pogledom.

»Kaj si hotel videti, kako bodo umorili človeka?« je vprašala počasi in z očita-jočim glasom. »O, Paddy pojdi domov k svoji materi!«

Prešla je iz grajajočega glasu v prosečega in rekla mehko: »Stori to meni na ljubo.«

»Da, gospodična,« je odgovoril deček in švignil kakor puščica skozi mejo in preko polji proti vasi.

»Pojdi!« je dejala Ruby Rodneyu.

Z neomajno odločnostjo in ostrim iz-

razom v svojih sicer tako milih potezih je stopala v smeri proti belemu trnu, ki je bil oddaljen še kakih sto metrov.

»Ruby« je prosil Rodney, ki je uganil njen sklep, »ostani tukaj in pusti, da sam govorim s temi ljudmi. Pozno je že, ljubica, razdraženi so in te morda ne bodo poslušali.«

»Ti jih ne razumeš,« mu je odgovorila resno, »jaz jih bom bolje razumela, sicer pa ni nikake nevarnosti, da bi mi storili kaj hudega. Prav nič se jih ne bojim, in govoriti moram z njimi.«

Dovolj jo je poznal in vedel, da bi je ne mogel zadržati. Spremljal jo je torej molče na tih poti.

»Jaz sem tukaj, Ruby Scully!« je zaklicala glasno, ki je prišla na sto metrov do tistega kraja. »Pojdi sem, Tom Ryan, govoriti hočem s teboj.«

Bilo je le domnevanje, opirajoče se na razna poročila, ki jih je čula zadnje čase o Tomu Ryanu. Toda imela je prav. Nerazložna postava se je pojavila za mejo in se iz navade praskala po glavi.

»Kaj delaš tukaj, Tom?« je vprašala hladnokrvno Ruby. »V tem času ni... nič ti ne pomaga, da jo skušaš skriti — puško v roki? In ti si tudi tukaj, Carthy?« je nadaljevala in gledala v drugo smer, kjer je ležal na preži drug, manj predrzen lopov. »Seveda, skrla bi rada svoja obraza, ker imate zle namene.«

»Ali naju mislite izdati?« je vprašal počasi Ryan, ki je imel prav lopovski obraz. Nehote je položil roko na puško ter opazoval sedaj Monio, sedaj Rodneya s svojimi krvooločnimi očmi. Bil je nevaren trenutek. Rodney je iztegnil roko in skušal potisniti svojo spremljevalko za svoj hrbet.

»Ne, ne bojim se,« je dejala Ruby in se osvobodila njegovega dobrohotnega nasilja, in ko je hotel govoriti, je dvignila roko, češ naj molči.

»Moral bi že vedeti, da se beseda »izdati« ne prilaga nikomur iz naše rodbine,« je poučila hladno Ryana, ne da bi se ji le malo zatresel glas.

»To že dobro vem. Ampak kako je z njim?« je vprašal Tom in pokazal na Rodneya. »Menim Angleža. Ali se lahko zanesemo nanj? Vedno gre življenje za življenje.«

Zgrabil je jezen puško. Čeprav je bila Ruby še vedno mirna, je sedaj smrtno pobledela.

»Tom,« je zaklicala, »ali sem ti storila kdaj kaj hudega, da me hočeš sedaj onesrečiti?«

»Z vami nimam ničesar opraviti, lahko greste. Samo z njim hočem govoriti,« je odgovoril Tom.

»Ali jaz imam prav mnogo opravka z njim,« je odvrnila glasno Ruby.

Pri teh besedah se je moral Rodney kljub resnemu položaju zasmejati. Vzel je njeno desno roko in jo položil v svojo.

»Kaj imate opraviti z njo?« je vprašal Tom Rodneya in njegov mračni obraz se mu je nekoliko zjasnil, kajti Irec ljubi dovite v vsakršnih okoliščinah.

(Dalej.)